

Frans G. Bengtsson, Röde Orm. Norstedts.

Ett år innan nordens största filmprojekt någonsin tar sin början, den om Frans G. Bengtssons "Röde Orm", kommer boken ut i nytryck på Norstedts förlag. Innehållet är identiskt och detsamma för oss inbitna läsare av Frans G. Bengtsson. Men det nyskrivna förordet av Erik Andersson leder berättelsen om Röde Orm i Väster- och Österled bort från pojkvärldens spänning till vuxenvärldens komplexitet.

Frans G. Bengtsson gjorde något nytt med vikingalitteraturen då han skapade Röde Orm. Det högtravande språket från Tegnér's tid försvann. Istället framträder en ironi och underfundighet som utrustade hjältarna med mänskliga svagheter som hypokondri, missbruksproblem, tvångssyndrom och leklynne. På många sätt påminner Röde Orm om ett studentspex och en litteraturkritiker lär ha sagt: "Det märks att Röde Orm legat i Lund".

När jag nu läser om Röde Orm i den nya utgåvan, (för vilken gång i ordningen vet jag inte), slås jag av synen på främlingar, mångkultur, religion och genus som finns där mellan raderna. Då blir boken påtagligt modern och insiktsfull. Och inte kan det vara en slump att Jan Guillous Arn två hundra år senare också begav sig ut på en ofrivillig resa i världen, blev fången hos Kalifen, lärde sig arabiska men återvände hem som segrare. Allt precis som Röde Orm gjort före honom.

Samtidigt är och förblir detta ett underbart äventyr berättat med en glädje och ysterhet, som underhållit oss i 70 år. Frans G Bengtsson ville inte ha psykologiskt djuplodande skildringar. Handling, ord och repliker är vad man har att hålla sig till. Riktig action alltså.

Följ Correns bokcirkel möte med Röde Orm den 16 april.

Jakob Carlander